

Izšla v Gorici vsak četrtek opoldne. Velja za celo leto 12 L, mesečno 1 L, za inozemstvo 16 L. Na naročila brez dopolne naravnice se ne bomo ozirali. Posamezne številke stanejo v razprodaji 20 stotink. Uredništvo: Ulica Vetturini 9, uprava ul. Vetturini 9.

GORIŠKA STRAŽA

Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se nesprijemajo. Oglasi, katere je treba vnaprej plačati, se računajo po dogovoru.

Izdaja konsorcijsko »Goriška Straža«. Odgovorni urednik: Franc Novak. Tiska: »Narodna Tiskarna« v Gorici, ulica Vetturini št. 9.

Italijanščina v naših ljudskih šolah.

Sanje malih narodov, da bo po svetovni vojni konec teptanja in suženjstva, so bile res le sanje. Beseda »ljubezen« je izgubila svoj blesteči zvok, kakor hitro se je Evropa ločila v tabor zmagovalcev in premagancev. Imperijalizem in militarizem sta šla svojo pohlepno pot, kot da se ni nič spremenilo ne v dušah in ne na zemljevidu.

V dušah se je spremenilo mnogo, na zemljevidih tudi. Svinčnik nas je razdelil, izročeni smo ogromni večini tujega naroda, da nas vlada; nikakršnih garancij nimamo; edina garancija je človeška vest in visoka stopnja kulture močnih zmagovalcev.

Varali smo se, če smo verovali v človeško popolnost. Premotrimo, kaj se je godilo z nami od prvih dni okupacije sem. Ali se je vresničila naša želja, da nam bo di po vojni vsaj za spoznanje boljše v narodnem oziru, kot nam je bilo pod Avstrijo? Naše šole, od vojne pogazene, so doživele kaj po okupaciji naskok; nekateri so mislili, da se bo izvršila italijanizacija kar čez noč kot na povelje. Ljudje, ki niso znali drugega kot nerodni: »Kako se kliče?«, so hoteli poučevati. Naši ljudje vedo povedati na stotine takih tragikomičnih prizorov iz te dobe. Ljudstvo je vedelo, da je še vedno vojna in potrpelo je.

Prišli so redni časi. Doživeli smo aneksijo. Sestavile so se šolske oblasti, na dnevni red je prišlo tudi poučevanje italijanščine na naših šolah. Tedaj je bilo izgovorjeno:

Tam, kjer so učitelji zmožni, da poučujejo italijanščino in kjer se je preje poučevalo nemščino, naj se v isti meri poučuje zdaj tudi italijanščina.

Ljudje so občutili ta pljunek v obraz in pomislili: Kdo je bil tisti, ki je zadnje čase toliko govoril in pisal o barbarizmu in trinoštvu Nemcev? — a so molčali: gospodar je gospodar in bolje je, da se pomeriš z volkom, kakor da bi ti skočil ris za vrat.

Italijanskim oblastem to ni bilo dovolj. Dve uri italijanščine na teden hočejo po nekaterih krajih razširiti in so jo tudi že razširili na štiri ure. To izredno dobroto bo naša šola drago plačala z dvema urama poučevanja slovenskega jezika manj. Kajti ne verjamemo, da bodo ta čas ukradli računstvu ali kakemu drugemu predmetu, število učnih ur pa tudi ne morejo razširiti. Število ur, določenih za slovenski jezik, je že itak zelo omejeno, zdaj jim bo ukradla dve uri še laščina — ali naj se potem taka šola še imenuje slovenska šola? Tudi so raztegnili že italijanščino na drugi razred, kjer se otroci še borijo z branjem in pisanjem materinega jezika. Na ta način hočejo naš narod pripraviti na isto stopnjo, na katero so pripravili »barbari« Nemci koroške Slovence, da ti niso znali po izstopu iz šole ne nemščine in ne slovenščine.

Najlepše še pride. Šolski diletanti, ki zavzemajo važna mesta v Tolminu in ne služijo vzgoji, ampak političnemu okrepitju, so poslali pred časom na vsa šolska vodstva svojega okraja ta-le dopis:

»Tolmino, 5. dec. — Predmet: Poučevanje italijanščine. Vodstvu ljudske šole v ... Prosi se, da sporočite, ali je učitelj tamkajšnje šole sposoben, da bi poučeval

italijanščino tri ure na teden. (Glej začasni načrt priložen okrožnici z dne 9. maja 1920. št. 311-3904, izdan po gen. civ. komisarijatu). — Civilni komisar: Giordano.

Tu je bila nastavljena nekaka skrivna past. Ali znaš? Dobro. Tedaj poučuj! Če ne znaš, si bomo sčasoma že spomagali. Učitelj si je moral v odgovoru sam dati izpričevalo; to je posebnost, samo pri nas mogoča. — Odgovori so bili različni. Ta, ki je odgovoril povoljno, je dobil ukaz, naj poučuje laščino tri ure na teden — pri pol dnevnem pouku. Da je to tu še bolj vničujoče kot na večrazrednicah štiri urni pouk, ni treba praviti, tega ne vedo samo oni gospodje, ki vodijo vzgojo naših otrok in razmišljajo le, kako bi vrinili v naše šole laški pouk. Zgodilo se je celo, da so zapovedali poučevanje laščine na potovalni šoli, kjer se vrši pouk po dva ali tri dni v tednu. Nezmiselnosti te zahteve se gospodje niti ne zavedajo, ker razmišljanje gotovo ni njih glavno opravilo. Pri vsem tem pripomnimo, da se navedeno godi posebno v tolminskem šolskem okraju.

Dve besedi imamo na srcu. Eno ljudstvu: Poznamo vasi, kjer ljudstvo ni storilo v polni meri svoje dolžnosti. Ni se potegnilo za svoje pravice, četudi je bilo opozorjeno na nevarnost. Opozarjamo ljudstvo na basen o jezui in lisici in pripominjamo, da če bo šlo tako dalje vaši otroci kmalu ne bodo več brali te basni v slovenskem jeziku, zabredli bodo v popolno nevednost in nesrečo. Tu naj stariši povzdignejo svoj glas in naj pokažejo z dostojnim in postavnim protestom, da jim je na srcu blagor njih otrok in bodočnost slovenskega ljudstva na Primorskem, sicer nismo vredni, da se imenujemo še Slovenci.

Druga beseda oblastem, ki bo zavila oči proti nebu in dejala, da ščuvamo ljudstvo, ko ga opozarjamo na nevarnosti. Kako je mogoče, da v enem okraju prihajajo drugačne odredbe na dan kot v drugih okrajih, ali nismo vsi v eni državi? Ali naj bo res naša slovenska deca ona lestvica, po kateri mislijo nekateri gospodje zlezti za par klinov višje v svoji službi?

Čemu bo našemu preprostemu kmetiču italijanščina, ko bo svoje pridelke itak prehitro prodal v slovenskem jeziku, toliko časa pa tudi nima in ne denarja, da bi hodil na letovišče v Italijo. Če pa misli slavna šolska oblast, ki jo gotovo spoštujemo, da se mora naše ljudstvo učiti italijanščino radi onih uradnikov, ki jih misli vlada nastaviti v naših krajih — potem naj jim Bog pomaga! Kaj bi dejali, če bi kdo zahteval, da naj se cel italijanski narod uči angleščino radi tistih par Angležev, ki pridejo vsako leto zijala prodajat v Italijo?

Saj nismo pričakovali velikanskih dobrot, a eno smo čakali zadržno, da bodo imeli vsaj voditelji naše šolske vzgoje razvit tisti človekoljubni čut, lasten vsem vzornim pedagogom, pri katerem stopita plemensko in osebno samoljubje čisto v ozadje in ki ima en sam namen: vzgojiti dobrega, človeški družbi koristnega človeka. Ko ste nam vzeli še to vero, ste nam vzeli vse; občutek imamo, kot da ste nam oskrnili svetišče.

Aneksija na Tolminskem.

Za dne 27. t. m. je bila določena aneksija za Tolminsko. Ob ti priliki so dobila šolska vodstva od civilnega komisarijata v Tolminu okrožnico, ki se glasi v glavnem:

»V trenutku, ko se te zemlje zopet združijo z Italijo, pošilja tukajšnji civilni komisarijat pristrčen pozdrav vsem gospodom učiteljem ter učencem ljudskih in meščanskih šol tuk. političnega okraja.

Tukajšnji komisarijat si je svest, da bodo gosp. učitelji marljivo ter vztrajno sodelovali, da preveje moralno okrepitje tega dih miroljubja, strpnosti, ljubezni ter spoštovanja nasproti novi Domovini; zato se pa bo civilni komisarijat s svoje strani zavzemal toplo kot v preteklosti — za njih stanovske interese ter za popolno oživiljenje vseh šol tukajšnjega okraja, ki so bile tako kruto zatrte vsled vojnih dogodkov.

Vodstva naj poskrbijo, da se zberejo 26. februarja (predpraznik uradnega anekcijskega praznika) učenci v tozadevnih šolah, kjer jim bodo g. učitelji razložili, kako je bila po hrabrosti italijanske vojske razrušena avstro-ogerska monarhija, sovražnica in tlačiteljica narodov ter kako postanejo z aneksijo, katere se sedaj praznuje, prebivalci Julijske Benečije Italijani kot Slovenci, prosti državljani Italije, enakopravni v dolžnostih ter pravicah ostalim državljanom vseh drugih italijanskih pokrajin. Umestno bo pri tej priliki porabiti priložnost predložiti učencem njih dolžnost naproti novim Oblastinjam ter nasproti državnemu Poglavarju.

Po končanem sestanku naj se podajo učenci spremljani od g. učiteljev v krajevno cerkev, kjer bo opravljal službo božjo preč. g. katehet ali pa kak drugi duhovnik.

Ta ukaz določa tudi, da naj vse šole, ki imajo zastavo, to razobesijo in da naj o slavnosti poročajo v Tolmin.

Pred vsem je pri ti stvari značilno to, da Italijani v isti sapi, ko odpravljajo verske vaje in kršč. nauk iz šol, naročajo, da naj duhovniki mašujejo v zgoraj navedeni namen; poleg tega niso duhovniki prejeli nobenega obvestila, to jim povečujejo potom šolskih vodstev. Kako so se te slovesnosti povsodi izvršile, smo radovedni.

Dne 27. t. m. to je pretečeno nedeljo, je bila slovesna aneksija v Tolminu. Prišel je sam gospod Pettarin iz Gorice, imela se je vršiti slovesna sveta maša, župani in podžupani so bili vabljeni s prevezo, da bo prišel gospod glavar in da bodo izvedeli važne stvari.

Tolminci pa so si mislili svoje in lepo izpraznili vas, da ne bi bili napoti vseleči se gospodi, ki jo poznajo še iz srednjega veka: isti so, samo imena so se spremenila.

Potek slavnosti je bil baje silno klavern, tako da so se nekateri gospodje nervozno jezili češ, da bodo Slovenci še čutili to. No, čutili smo itak že dovolj, za to so že poskrbeli omenjeni gospodje in dr. Pettarin ne najmanj, ki ima na vesti naše šole v Gorici.

Sicer pa: pardon! Gospod Pettarin je postal naš prijatelj. Da ste slišali njegov pobožni slovenski govor, ki ga je govoril pri aneksiji — Neslovenecem. Saj to ne more biti tisti Pettarin, ki nam je požrl še tisto drobtino pravice, ki smo jo imeli v Avstriji. Ali pa ima pripravljena dva govora, enega za Tolmince, drugega za vlado. Le poslušajmo!

Govoril je, da je ta slavnost proslava miru, da italijansko ljudstvo ni hotelo vojne iz kakega pohlepa po pridobitvah, ampak da brani božanski poim pravičnosti proti pojmu srove sile. Italijanski narod se je hotel žrtvovati za svobodo drugih narodov in sam Bog je blagoslovil njegovo orožje. — Gospod Pettarin je tudi dejal, da ital. narod noče, da bi bili v mejah njegove države narodi, katerim bi se odrekala pravica in svoboda.

V bistvu tako je govoril g. Pettarin Tolmincem. Na Alpe pa je postavila Italija meje zato, da jo bodo čuvali naravne meje, ker se hoče posvetiti mirnemu de-

Metalcji bomb pred sodiščem.

Ta ponedeljek se je vršila sodna razprava proti triperesni detelji, ki je povzročila bombni napad na »Narodno tiskarno« v Gorici in sicer proti 22letnemu Valentinu Calligaris, proti 19letnemu Adrio Gigante in proti Renato Manfredini iz Rovinja, (ki je pristojen v Trst). Senatu je predsedoval dr. Bonne, državno pravdnštvo je zastopal Marinac, Calligaris je zagovarjal Luzzatto, ostala dva pa de Flego.

Calligaris je čisto hladnokrvno in plastično v dolgih obrih povedal, kako se je stvar zgodila, kod so hodili, kaj in kako so nesli, na koga so naleteli, kaj so govorili i. t. d. Dejanja ni tajil. Tudi si obtoženci niso nasprotovali v izjavanjih. Poznalo se je samo, da so hoteli Manfredinija nekoliko izvleči iz zadeve.

Kot vzrok za to dejanje so navedli dejstvo, da se tiskata »Goriška Straža« in »La libertà« v omenjeni tiskarni, ki pišeta proti fašistom in da so bili z vrat tiskarne strgani letaki z napisi: »Ali Reka ali smrt!« Zato da so hoteli dati tiskarni malo lekcijsko, ker je tiskala proti fašizmu. Celo zadeve, kako so nosili bencin in bombe in kako so izvršili dejanje, ne bomo opi-

Volilcem!

Volilni imeniki bodo v Gorici vsakemu volilcu na razpolago od 7. do 21. marca. Po deželi bo veljal najbrže tudi ta rok — volilci pazite na uradno objavo županstva o izloženju volilnih imenikov v razpoložene volilcev-občinarjev. Ta štiri-najstredni rok je namenjen volilecem za takozvano reklamacijo, to je: vsak volilec, ki ni vpisan v volilni imenik ima pravico vložiti pri županstvu ustmeno ali pisмено ugovor in zahtevati, da se vpiše v volilni imenik. To lahko stori v pogledu

lu. Ni pa njen namen, da bi napravila iz človeka tujca na oni zemlji, ki ga je rodila. Po Pettarinovi izjavi italijanski narod ne pozna sovraštva in hoče biti brat vseh narodov. Lepa je tudi izjava, da kdor drugače govori o italijanskem narodu, ta ga obrekuje.

Nato je govoril g. Pettarin o odnosih goriških Slovencev in Italijanov. Nismo se poznali, nismo si odprli srca. Med nami je bil tujec, ki nas je razdvajal v svoje namene. Danes smo lahko prijatelji, sovržnik more biti samo lopov. Če hočemo vse obnoviti, moramo živeti v slogi in skupno delati. Skupaj moramo delati, da ohranimo našo avtonomijo, ki nam jamči našo svobodo.

Škoda, da ne moremo podati konca njegovega govora dobesedno. Tam govoril o slogi in o bratski ljubezni o bogu, ki bo gledal na nas in nas blagoslovil. Vprašuje, ali bomo nevedni tega blagoslova; govoril je o naši civilizaciji, poštenosti, starodavni dobroti i. t. d. Skiep je govoril zopet o zmagi svobode in pravice.

To so besede, katere si je vredno zapomniti. Če bi hoteli polemizirati z g. Pettarinom, bi vlivali vodo v mornje. Mi verujemo v poštenost italijanskega naroda mnogo bolj kot g. Pettarin in drugi gospodje, ki mislijo pri tem naše. Mi vemo, da bi bilo mogoče živeti z italijanskim ljudstvom v miru in v ljubezni, če bi mu dali besedo, da bi lahko govorilo svobodno ono in mi. Dokler pa predstavljajo ital. narod g. Pettarin, fašisti in drugi gospodje, nam od vse »svobode« in »pravice« ostanejo same besede, govorjene na banketih tik pred volitvami, drugega pa nimamo nič. Naj g. Pettarin popravi krivice, ki so nam jih zadali v šolskem vprašanju, naj nam zagotovi svobodo in varstvo življenja in imetja, najmanj, kar more zahtevati vsak posameznik od države, potem naj pride zopet v Tolmin in če bo tudi prinesel manj lepih besed s seboj, mu bomo bolj verjeli.

Da, naše ljudstvo je civilizirano in pošteno in ve kaj je laž in tudi čuti, kedaj se ga ima za norca, zato se mu z enakimi sredstvi ni mogoče prikupiti. Dejanj hoče in ne pesniško nevdahnenih besed, več resnega dela za blagor ljudstva in manj slavnostnih banketov.

sovali, ker imamo prostora za pametnejše stvari pre malo.

Vodja »Narodne Tiskarne« g. Lukežič je pričal slovensko in podal račun škode 16.000 lir, a Luzzatto je ugovarjal, češ da je vsota previsoka. Ne bomo opisovali, kako je g. Marinac branil zakon, opominimo le, da je g. Luzzatto motiviral dejanje s stališča strankarskega boja proti sovražnikom Italije in je tudi de Flego navajal nacionalizem kot olajševalno okoliščino. Luzzattojo se je zgodilo celo to, da je v svojem govoru videl neke v bližini Gorice srbsko zastavo na cerkvi, v gorah pa so nekega vojaka silili, naj kliče: »Živela Srbija«. Pri nas vsak kmet zna ločiti slovensko zastavo od srbske in besedo Srbijo od besede Jugoslavija. Toliko. Ostalo naj si pojasni vsak sam.

Razsodba se je glasila razpravi primerno: Calligaris 4 mesece težke ječe poostrene s samoto, Gigante dva meseca ječe, poostrene s samoto, Manfredini je bil oproščen! Na podlagi amnestije so tudi ostala dva izpustili na svobodo.

Med poslušalci, med katerimi je bila večina fašistov, se je čulo vzkliče: »Bravo!« Tudi mi ne moremo k vsemu temu drugega pristaviti kot krepki: Bravo!

svoje volilne pravice kakor tudi v pogledu volilne pravice kake druge stranke. Ravno tako je vsak volilec v pravi zahtevati izbris kake stranke iz volilnega imenika. Župan mora te ugovore predložiti pristojni politični oblasti v roku treh dni in mora stranko, proti vpisu katere v volilni imenik je bila vložena reklamacija v štiriindvajsetih urah obvestiti. Stranka, ki je bila po županu obveščena, da se je vložila proti njej reklamacija, mora v teku treh dni vložiti pri županstvu ali pri pristojni politični oblasti protireklamacijo. O reklamaciji odločuje krajevnoprstojna politična oblast.

Proti razsodbi politične oblasti more vsaka prizadeta stranka, bilo ugovornik, bilo stranka, ki je po reklamaciji prizadeta, vložiti utok (rekurz) v roku treh dni na posebno komisijo, sestojajočo iz štirih sodnikov, ki jih določa za vsako okrožje predsednik višjega deželne sodišča in kateri predseduje generalni civilni komisar. Ta komisija odločuje končno in definitivno in naznanja razsodbo politični oblasti, ki potrebuje ukrepe, da se volilni imenik popravi. Za vsak posamezen slučaj je treba vložiti poseben ugovor; ako se izpodbija izpustitev volilca iz volilnega imenika, je treba predložiti listine, ki morejo dokazati njegovo volilno pravico. (Domovnica, krstni list.)

Pravico ugovarjati ima vsak volilec — glavno je, da drži štirinajstdnevni rok (v Gorici od 7. do 21. marca), po deželi, ko objavijo županstva občinstvu. Držati mora tudi tridnevni rok pri vložanju protigovora proti zahtevi od strani druge stranke, da se izbriše iz volilnega imenika; kakor tudi tridnevni rok za utok (rekurz) proti razsodbi politične oblasti na komisijo, kateri predseduje gen. civ. komisar. Vsak volilec naj izpolni svojo dolžnost in naj se v Gorici od 7. do 21. marca, po deželi pa v roku, ki ga objavijo tamkajšnja županstva, pripravi, ali je vpisan v volilni imenik — če ni vpisan, naj v roku štirinajstih dni vloži pri županstvu ugovor in predloži tudi listine, ki dokazujejo njegovo volilno pravico.

Ravnatoko naj pazijo volilci tudi nato, da se ne vpišejo v volilne imenike ljudje, ki nimajo do tega pravice.

Volilci, vršite svojo pravico in svojo dolžnost!

Dopisi.

— **Kmetstvo in delavsko gibanje in gospodarske zadruge v Idrijski dolini.** Pred dobrim mesecem so priredili odborniki v Idriji prvi shod na Ponikvah, kjer je predaval odbornik gosp. Josip Kovačič glede kmetkega in delavskega združništva in novo ustanovljene kmetke in delavske gospodarske zadruge na Idriji pri Bači. Nedeljo pozneje se je vršil sličen shod v Tribuši, kjer je bila obilna udeležba in ravno ista navdušenost za zadruge. Tudi na Slapu in na Pečinah so se priredili slični shodi z dobrimi in zadovoljimi uspehi.

Kakor poroča »Straža« od prošlega tedna, se vrši v nedeljo, dne 6. marca ob 3. uri pop. javni shod za županstvo in okolico Sv. Lucijsko pri Sv. Luciji v dvorani g. Mikuža.

Ob tej priliki se bo predavalo o združništvu in kakor povsod vpisovalo nove člane ter volilo krajevne zaupnike.

— **Banjsica.** Mogoče se vam čudno zdi, da iz naše vasi ne dobite nikoli in nikakega dopisa. Stvar je namreč ta, da je pri nas ljudstvo kar otrpnilo za novice. Bilo je v naši vasi že toliko nesreč z granatami in toliko smrtnih slučajev pri takih prilikah, da se ljudstvo niti ne zmeni več nato in ne mara nikamor poročati. Kot vsaka zima je tudi letošnja zahtevala pri nas svojo žrtev. To pot je v snegu zmrazil neki mladenič iz Bat. Nedaleč od naše cerkve — so ga šele čez več dni našli. Ljudstvo pri nas trpi. Mraz velik — sneg še vedno pokriva našo planoto. Barake ne drže. Ljudstvo je kidalo sneg iz stanovanj!! Zasluzka nobenega. Hiša se ni popravila doslej niti ena. Silno trpe tudi otroci. Imajo tu enoraz. ljudsko šolo v baraki, ki pa niti tega imena ne zasluži. Stoji kot Noetova barka visoko od tal, seveda ni nič podzidana. Vrata in okna so bila — nekoč, zdaj jih ni več, vsaj celih ne. Enako je s streho — brez papirja. Ob vsaki priliki so vse klopi pod snegom — oziroma lije v sobo. Nobena prošnja ne pomaga. — Cerkev je brez strehe; tramovi vise in omet odpada od zidovja. Kljub temu se tam bere vsak dan maša in ob nedeljah je polna občinstva.

— **Iz Podmelca.** V nedeljo, dne 20. marca takoj po maši bo ob 11. uri predpoldne v prostorih gostilne pri Mesarju javen shod, ki ga bodo imeli odborniki novoustanovljene kmetke in delavske zadruge na Idriji ob Bači. Ob tej priliki naj se zgledajo vsi oni člani, ki so se vpisali v Tolmino. —

— **Števerjan.** Končno enkrat. Dobili bomo redno pošto, ki je do zdaj nismo imeli iz sicer znanega vzroka, tako da smo morali pristojbine za pisma, katera smo dobivali po parkat na teden, še posebej plačevati. Zdaj pa bomo: »S 1. marcem se vzpostavi poštni urad v Števerjanu, obč. Števerjan, pol. okr. Gorica. Vzpostavljeni urad bo skrbel za pisemsko in paketno pošto ter pošto z denarnimi vrednicami in nakaznicami. Urad bo zvezan s pošno mrežo po poštne slu. in pojde dvakrat na dan na postajo čez avtomobil, in sicer ob 8.40, ko odhaja iz Gorice. Tako bo vzpostavljeni urad v neposrednem stiku z briškimi poštami uradi na Dobrovem, v Kojskem in v Pevmli ter z glavno pošto v Gorici. — Vsi kroji in vasi, ki spadajo k števerjanskemu županstvu in katerim je v poslednjem času

dostavljal pošiljatve pevski urad, pridejo v področje vzpostavljenega števerjanskega poštne okraja. Tako, zdaj bomo vsaj časopise imeli vsak dan. Bil je pač že škandal, da smo bili eno uro oddaljeni od Gorice, časopisi pa so nam prihajali pozneje kot v zadnjo gorsko vas.

— **Plave.** Na naši postaji leži mnogo razne municije. Dne 12. febr. se je razpočila ena granata, ubila na mestu nekega oženjenega Italijana. Radi močnega sunka je bilo pobitih mnogo šip; ljudstvo je bežalo. — Pretekli teden so zažgali otroci v senužeti; gašenje je bilo oteženo radi municije, ki se nahaja v slednjem grmu. Tudi se je razpočila velika granata, a nesreče ni bilo. — Na postaji ležečo municijo spravljajo v nek kot in jo zažigajo. Te dni so zažgali tudi mino. Ob ti priliki se je zopet vnel bližnji hrib, ki so ga pogasili, a ogenj se je zopet vnel ter vničil polovico hriba in sedem kop sena. Lanski trud je šel po vodi in od letošnjega je malo pričakovati; škoda na senu je ogromna. — Naj bi »Straža« tudi poročala kaj o vojni odškodnini. Ljudstvo potrebuje pojasnil, še bolj pa podpore.

— **Marijino Celje.** Konja, katera sta zmanjkala g. Antonu Žnidarčiču, gostilničarju v Ligu (ne v Logu) sta bila ukradena od že radi več tatvin osumljenega Ivana Mugerli iz Podreske. Skušal je prodati konje z opravo in z vozom v Korojpu nekemu štalirju za 3900 L. Ker se je kupcu zdelo cena prenizka, je dal le aro 50 L in potem je klical orožnike, ki so imeli že v rokah brzojavko in približni popis ukradenih konj. Ivan Mugerli je bil takoj aretiran in tiči sedaj v zaporu. V nedeljo zvečer 27. febr. sta Ivan Žnidarčič in Martin Stanič, pripeljala ob 11. po noči konje in voz domov.

Iz drugih listov.

1. **Politiko blaznosti** imenujejo trentinski Nemci početje fašistov, ki so začeli groziti tudi njim. Na zborovanju fašistov v Tridentu so ti opozarjali vlado, da ne vrši svojih dolžnosti, ker ne tiranizira dovolj energično. Zahteva, da naj odpravi stare (avstrijske) uniforme mestnih stražnikov, ki so nevarne Italiji, da jemljejo v službo bivše avstr. častnike kot orožnike, da bodo dali Nemcem svoje volilno okrožje. Tudi neko knjigo o južni Tirolski, ki je izšla prevedena v italijanščino, morajo odstraniti. Če to ne bo pomagalo, bodo začeli fašisti z dejanji, ki bodo pomenili vrsto dalekosežnih konfliktov. »Der Tiroler« pravi: »Tedad naj mirno življenje južnih Tirolcev kalijo napadi maloštevilnih laških nacionalistov iz Tridenta, ki v tem težkem času, ko je mnogo važnih vprašanj za rešiti, ne znajo drugega, kot da se vozijo v avtomobilih na južno Tirolsko, mažejo zidove s psovkami, vznemirjajo ljudstvo in grozijo z nasiljem. Jasno je, da bi dejansko nasilje fašistov na južnem Tirolskem ne ostalo brez posledic. Tudi Nemci bi se postavili v bran za svoje pravice, četudi bi padle človeške žrtve. — Italijanska vlada je odgovorna za taka dejanja. Mi si ne želimo žalostnih notranjih razmer, kakršne vladajo v Italiji.« — Tako ta list; lepe besede za vse.

1. »Der Tiroler«, glasilo tirolskih Nemcev, ki so pripadli Italiji, piše v lepem članku o Andreju Hoferju, ki je gledal v Mantovi hrabro smrti v obraz in se ni bal umreti za svojo domovino. Piše tudi Petru Mayru, ki bi bil rešen smrti, če bi bil le eno besedo zini, a ta beseda bi morala biti laž; tega ni hotel, zato je šel v smrt. Tako so umrli tirolski možje, ki so se borili za svobodo svojega ljudstva. — List sklepa: »Lep zgled svojih prednikov naj današnjemu rodu vedno plava pred očmi, njih ljubezen do domovine in do rodne krova, do jezika in do šeg, naj mu bodo kot svetel vzor. Nič naj ne prepriča našega ljudstva o nasprotju, tuje šege in navade naj nimajo vstopa čez naš prag, nikoli naj ne izgine čut za pravico in nikdar naj ne vtilne nemška beseda v ti deželi. To je obljuba, ki jo tlačenemu ljudstvu južne Tirolske v ti uri poklada na oltar svojih slavnih prednikov.« — Kaj naj pa porečemo mi?

1. »L' Emancipazione« piše: »Ravno v imenu tistih idealov, ki smo se razvneli zanje v trdih letih vojne, zahtevamo danes za Slovane, ki so postali državljani Italije, liberalno ravnanje, kakršnega narod z liberalnimi tradicijami ne more odrekati. In Italijani so narod z liberalnimi tradicijami. Zahtevamo, da zadobe Slovani, ki bodo živeli v mejah Italije, uverenje, da žive v Italiji in ne v kaki na glavo postavljeni Avstriji. In to ravno zato, ker smo se borili proti Avstriji — proti tisti Avstriji, ki ne sme zopet oživeti. Torej: ne pobijati Slovanov, ne jih izganjati! Naj žive z vsemi pravicami in z vsemi dolžnostmi, kakor drugi državljani Italije!«

1. »Edinost« je prinesla Ščekov članek »Ob organizaciji Kmetov in delavskih zvez«, ki je skozi in skozi zanimiv. Program teh zvez je treba širiti med ljudstvo, ki mora biti prepričano, da se mora sedaj vsakega gospodarja zvestem do tal podrediti in zgraditi nov družabni red. »Res je, da naš narod nima bogatstva, koliko

kapitalistov, toda resnica pa je, da naše ljudstvo misli povečini še skoz in skoz kaptalistično. Zato treba reforme duš in srca. Naše Kmetke in delavske zveze naj preobrazujejo naše možgane; nujno potrebno je, da bo naš narod, kmet, delavec, učitelj, uradnik in duhovnik mislil socialno in socialistično. Brez te revolucije v mišljenju ne pridemo nikdar do spremembe družabnega reda. Sedanji gospodarski sistem sloni na načelu sebičnosti, ki je načelo izkoriščanja, krivice in premoči, novi socialni red pa, po katerem hrepenimo, mora sloneti na načelu altruizma, ki je načelo pravičnosti, ljubezni do bližnjega.« — »Naše Zveze volijo tudi izobražene v obdore, a pri tem ne pozabimo sledečega: »Kmetke in delavske zveze ne volijo v odbor duhovnika, ker je duhovnik, ampak le, če upajo od njega dejanskega sodelovanja, ne volijo v odbor učitelja, ker je učitelj, marveč le v slučaju, če vidi v učitelju moža, ki je pripravljen zares delati po namenih Zvez«. H koncu pravi članek, da Zveze rade sprejmejo vsakega, ki hoče delati, a odklanjajo izkoriščevalce ljudstva.

Politične vesti.

— **Poboji in požigi v Italiji in v Trstu.** V Italiji ni miru. Fašistovske organizacije in socialisti se neprestano pobijajo in si vničujejo imetje. Pred par dnevi je nekdo ustrelil v Florenci nekega orožnika, neki drugi orožnik pa nekega železničarja. Bilo je dano znamenje za boj, ki je imel hude posledice. V Kanfanaru v Istri so se tudi zgodile težke stvari v bojih med fašisti in socialisti. Gibanje se je preneslo v Trst, kjer so v ponedeljek fašisti razdeljali in požgali delavsko zbornico. Ognjegascem so fašisti porezali cevi in streljali na nje. Človeške žrtve k sreči ni bilo. — Napadli so tudi »Edinost« in pridrli do uredniških prostorov, a niso mogli udreti, ker so jim branila vhod težka železna vrata. Telefonično pozvali oddelki orožnikov so vpostavili red. Obleganje je trajalo 20 minut, aretiran ni bil nihče. Med tem so napadli tudi srbsko pravoslavno šolo, kjer so vse razmetali in odnesli italijansko zastavo, ki so jo dobili, češ, da jo Slovani ne smejo imeti. Napadli so tudi krožek »Spartaco« in zažgali pohištvo. Kot protiakcijo so zažgali socialisti — delavci del ladjedelnice pri Sv. Marku. Nastala je splošna stavka, zato včeraj niso dospeli časopisi iz Trsta.

— **Logatec izpraznjen.** Italijanske oblasti so izpraznile ozemlje v okolici Logatca, ki je bilo v rapalski pogodbi prisojeno Jugoslaviji. To dejanje se je izvršilo zelo mirno; ljudstvo je težko čakalo, da odidejo italijanske oblasti, vrvenje po gostilnah je bilo zadnje dni ne navadno živahno, slovenske zastave so izobešali, ki jih orožniki niso snemali, topiči so pokali neprestano tako v Logatec kot v Hotedersici. Preteklo soboto se je pripeljal v Logatec neki jugoslovanski višji častnik, nato pa vlak z jugoslovanskimi vojniki, ki so bili od Logatčanov sijajno sprejeti. Nato je šel vlak proti Raketu, kjer sprejem po svoji prisrčnosti ni zaostajal za logaškim. Jugoslovanska obmejna straža je zdaj v Planini blizu cerkve. Tako se je izvršila rapalska pogodba. Vsa poročila, da so naši ljudje napadli ital. orožnike, raztrgali ital. zastavo, da se je vnel boj, pri katerem sta bila ubita dva jugoslov. vojaka, so neresnična, izmišljena v poseben namen.

— **Jugoslovanska ustava.** Ustavni odbor v Belgradu nadaljuje svoje seje o jugoslovanski ustavi. Z večjo ali manjšo večino glasov, deloma tudi soglasno, so bili sprejeti členi 5. (o osebni svobodi), člen 6. (državljan se ne morejo izganjati), člen 7. (nedotakljivost stanovanja), člen 8. (varstvo lastnine), člen 9. (svoboda vere in vesti), člen 10. (svoboda tiska) in člen 11. (zboroval. svoboda). Nadalje člen 12. (zajamčenje pisemske skrivnosti). O členu 13. (odgovornost državnih uradnikov proti oškodovanim državljanom) se niso mogli zediniti in so šli preko njega. Člen 14. (svoboda tiska) je bil sprejet v ti popravki: »Tisk je svoboden. Ne morejo se ustanoviti nikake preventivne odredbe, ki preprečajo izhajanje, prodajo in razpečevanje tiskovin in časopisov. Cenzura se more vpeljati le za vojne in mobilizacije, in to za čas, ki ga zakon v naprej določa. Prepoved se razpečevanje in prodajanje časopisov, ali tiskovin, ki vsebujejo žaljive vladarja ali članov kraljeve hiše, tujih državnih poglavarjev, narodnega predstavnika; neposredne pozive na državljane, naj s silo izpremenijo ustavo ali deželne zakone, ki vsebujejo težke kršitve javne morale. Toda v tem primeru mora oblastvo v 24 urah po prepovedi izročiti celo stvar sodišču. Tudi sodišče mora v 24. urah prepoved ali potrditi ali razveljaviti. Za prestopke potom tiska so odgovorni pisec, urednik, tiskar, izdajatelj, lastnik in razpečevalec. S posebnim zakonom se odredi obseg in način odgovornosti. Vse prestopke potom tiska bo sodilo redno sodišče«.

Člen 15., ki je bil sprejet z večino glasov, se glasi:

»Državljeni imajo pravico sestajanja, zborovanja in dogovarjanja v mejah zakonov. Na zborovanja pa ne smejo prihajati oboroženi. Zborovanja pod milim nebom se morajo prijaviti kompetentnim oblastim 24 ur prej. Državljeni imajo pravico sestajati se v svrhe, ki niso protizakonite. Državljeni imajo pravico vlagati prošnje. Prošnjo lahko podpiše en državljan ali več in vse pravne osebe. Prošnja se more predložiti vsem oblastvom brez razlike«.

H koncu omenimo, da debata o naslovu države še ni popolnoma končana. Močne skupine so zato, da se uvede ime »Jugoslavija«.

— **Italijanska zbornica** je zborovala dalje in s'lenila davek na vino 30 lir na hektoliter, dalje pristojbine na drage kamne, na parume in lekarniške izdelke, na steklenice vina, žganih pijač in mineralnih vod. Tedaj je prišlo na vrsto vprašanje baroške luke, debata je bila precej huda. Giolitti je izjavil, da je bila rapalska pogodba sprejeta in se mora natančno izvršiti. Giolitti je dobil sicer zaupnico, dasi ne sedi več na trdnem stolu. Nato je bil sprejet krušni zakonski načrt z ogromno večino glasov; kljub temu bo znašala zguba na kruhu še preko dve milijardi v letu. Povprečna nabavna cena domačega rekviriranega žita bo 160 lir za kvintal. Žitni primanjkljaj bi se vtegnil zmanjšati le, če bi lira poskočila. Tudi je upati, da bo cena žita v inozemstvu padla.

— **Cenzura v Jugoslaviji.** V Jugoslaviji so uvedli hudo cenzuro, ki je naperjena posebno proti listom ljudske stranke, kateri močno napadajo vlado in dež. predsednika v Sloveniji dr. Baltiča.

— **Trgovska pogajanja med Jugoslavijo in Italijo** so še vedno v teku. Grof Manzoni je mnenja, da bodo popolnoma vsplela in se bo na ta način vtrdilo prijateljstvo med obema državama.

— **Revolucionarji zavzeli Teheran.** General Reza Han je z 2500 kozaki zavzel Teheran, ne da bi bil zadel ob odpor. S šalomom se vršijo pogajanja o sestavi nove vlade.

— **Nove zveze.** Poljski listi se radujejo radi podpisa francosko-poljske pogodbe in pravijo, da bodo tej pogodbi sledile pogodbe z Rumunsko, Jugoslavijo in Češkoslovasko.

— **Vojaška zveza med Rusijo in Kitajsko.** Sovjetska Rusija je sklenila s Kitajsko vojaško zvezo. Zveza ima le obrambni značaj.

— **V Gruziji proglašena sovjetska republika.** V Gruziji je izbruhnila revolucija proti dosedanji vladavini. Bila je proglašena sovjetska republika. Gruzinske čete so odbile napad treh ruskih divizij proti Tiflisu. Tiflis je rešen.

— **Trgovska pogodba med Anglijo in Rusijo** bo najbrže v kratkem podpisana. Sovjetska vlada je v to preoblastila Krasina.

— **Češkoslovaška zahteva 40 milijard vojne odškodnine.** V to svoto je všteta tudi škoda, ki jo je naredil mažarski boljševiški pohod na Slovaško.

— **Na Grško pritisnajo.** Francosi zahtevajo od Grške, naj plača 410 milijonov dolga, ki ga je napravila med vojno. Anglija zahteva pa 380 milijonov.

— **Kablji in sirska puščava.** Težkoče glede razdelitve pemskih kabljev so poravnane. Kabelj iz Bresta do Amerike je bil prepričen Ameriki. Francija je odstopila Angliji mandat nad sirska puščava. Naglašajo, da je Anglija na ta način dobila prostor za železnico od Sredozemskega morja do Indije.

— **Moč Japonske.** Zedinjene države so se obrnile na Zvezo narodov v zadevi otoka Japa v Tihem oceanu, ki je prisojen Japonski, a Amerika tega ni priznala. Amerika se boji japonske moči v tem morju.

Domače vesti.

— **Občni zbor »Goriške Slovenske Onladine«** se vrši v nedeljo, dne 6. marca 1921. ob 10. uri zjutraj.

— **Tolminsko učit. društvo** bo zborovalo dne 17. marca t. l. ob 8. uri v ljudski pri Sv. Luciji. Ker se bo na tem zborovanju pretresovalo važne stanovske zadeve, želi se mnogobrojne vdeležbe. — Odbor.

— **Goriška zveza, gospodarskih združenj in društev v Gorici,** opozarja odbornike onih posojilnic in zadrug, ki so pri tej včlanjene in katerih poslovanje še ni vzpostavljeno, da obvestijo svoje člane in vlagatelje, naj se glede plačevanja dolgov kakor glede vlog obračajo na Goriško zvezo.

— **Važno za konjerejce!** Ministerstvo za poljedelstvo je odredilo, da se ustanove v tekoči sezoni posebne postaje žrebcev, ki jih bodo rabili za konjsko plemo. In sicer bodo v naših krajih take postave v Lipici, v Trzinu, v Gorici, v Sv. Luciji pri Tolminu, v Kobaridu in v Prestraneku. Pri Sv. Luciji in v Kobaridu bo na razpolago žrebec težke pasme, istotako tudi v

Prestraneku, drugje bodo imeli lipiške žrebce, enega teh tudi v Prestraneku.

+ **Slovensko kmetijsko društvo**, vp. z. z. o. z. in sedežem v Gorici, ulica Contavalle št. 7 — vabi vse one svoje člane, ki so naročili pri njem **modro galico** (vitrijo) po 10. januarju t. l. in ki niso še dali običajnega predplačila ali na račun vsakega kilograma naročene modre galice vsaj po 1 liro, naj se javijo v društvenem uradu v dobi od 8. do 15. marca t. l. da vplačajo običajno predplačilo.

+ **Umrl je** preč. g. Gotard Pavletič, r. 1857. v Štandrežu; bil je dekan v Šempetru pri Gorici. Šest let je ležal mrtvo-uden na postelji. Pogreb je bil včeraj popoldne. N. v m. p.!

+ **Truplo pok. Teodorja Hribarja** so pripeljali včeraj iz Dunaja v Gorico in so ga zagrebli na goriškem pokopališču. — Bodi mu lahka domača zemlja!

+ **Prošnja**. Kdo ve za vojaka Roberta Kastelica, ki je služil pri 5. pešpolku II. vod v Pulju; zadnji naslov: Feldpost 49. Od meseca februarja 1915. se nič več ne vé o njem. Kdor bi kaj vedel, je naprošen, da to sporoči njegovi materi Viktorji Kastelic, Kormin, Via Gorizia 2, proti povrnitvi vseh stroškov.

+ **Trst — svobodna luka**. Ali res? Le počasi! O tem sicer pišejo nekateri laški listi, drugi so pa zopet proti, ker se boje, da bi vsled pritoka drugih narodnosti izgubilo mesto na svojem italijanskem značaju. Tudi bi se druge italijanske luke uprle proti temu. Seveda bi bilo to velike važnosti za razvoj trgovine.

+ **Junaštvo v Pulju**. Tam so razdeljali prostore nekega hrvaškega društva, in so našli v prostorih propagandne predmete: bloke za narodnoobrambni sklad.

+ **Dramatični Krežek v Aidovščini** uprizori v soboto, dne 5. marca ob 8. uri zvečer in v nedeljo, dne 6. marca ob 4. uri pop. tridejansko burko »Veleturist«. Brez dvoma bode uspela ta burka tudi na našem odru, kakor je uspela do sedaj še na vseh odrih, kjer je bila uprizorjena. Pri tej burki bodo lahko prišli na svoj račun ne samo vsi oni, ki se hočejo nasmejati pri vsaki predstavi, tudi tam, kjer ni na mestu, ampak nasmejati se bo moral do solz vsak, pa naj pride k predstavi s še tako trdnim sklepom ostati resen. Junak Dolinar kot »veleturist« z vsem svojim sorodstvom in prijatelji bo ostal brez dvoma veren drug Bucku v »Belem konjčku« in Cekinu v »Španski muhi«. Pa tudi naši planinci, katerim je sedaj tako prikradšan vžitek naših gora in planin, bodo imeli priliko diviti se krasnemu razgledu s Kredarice tik pod vrhom našega častitljivega očaka Triglava, kamor se bodo povzpeli z ravnateljem Dolinarjem.

+ **Gereči hribi**. Posebno ob nedeljah se nekateri ljudje igrajo s tem, da zažigajo okoličanske hribe, zakaj slučaj ne more biti, da je pretečeno nedeljo gorelo kar na petih ali šestih mestih hkratu in nudilo zvečer posebno na Škabrijelu lep pogled v blesteče kresove. Ljudje ne pomislijo, da se s tem dela samo škoda in da ogenj ni za zabavo; lahko bi se tudi zgodila kakva večja nesreča. Vendar opazujemo nedeljo za nedeljo to igro, zdaj na enem, zdaj na drugem mestu v okolici.

+ **Ponarejen denar**. V zasedenem ozemlju kroži polno ponarejenega papirnatega denarja. V denarnih zavodih se tak denar prestriže in stranka dobi le polovico nazaj. — Med trgovci, branjevc in kmeti pa je navada, da se ponarejeni denar skuša oddati naprej, da se le ne trpi škode. — Posebno pozornost naj se posveča 10 lirskim papirjem. Med ponarejenimi je največ takih. — Pozna se jih po mlčkem papirju in po slabo narejeni glavi. (Brki niso zaokroženi na zgoraj kakor pri pravih.) Petaki in 2 lirski so boljše ponarejeni in jih je težje spoznati. Tisočaki so z datumom 25. 3. 1912. Serije A 8, B 8, C 8, D 8, E 8, F 8, G 8, I 8, L 8, O 7, P 7, Q 7, R 7, S 7, T 7, U 7 in V 7. — Sicer jih kroži zelo malo in tudi pod gornjimi serijami niso vsi ponarejeni. — Ponarejeni pa so gotovi oni, ki imajo datum 25. 3. 1897 in 6. 12. 1897 serije C 6-0948, C 11-0387 in O 6-1532. — Toliko na znanje našemu ljudstvu, da ne bo trpele škode. — Ako je papirnat denar sestavljen iz dveh različnih serij oziroma števil — ni dober; ker ga banke ne menjajo. Ako niso številke in serije vidne (strgane ali pomazane) naj se tak denar odklanja.

+ **Poštna pristojbina za ilustrirane razglednice**. Poštna in brzojavna uprava objavlja: Za ilustrirane razglednice, ki vsebujejo samo datum in podpis, ostane v veljavi dosedanja pristojbina, t. j. znamka 5 cent.

+ **Pristojbina za brzojavka v inozemstvo se zviša**. Poštna in brzojavna uprava naznanja: S 1. marcem t. j. se bo dodatna pristojbina k brzojavnim in radiobrzojavnim pristojbinam v inozemstvo zvišala za 300-350 odstotkov.

+ **Zahvala**. Podpisana se prav lepo zahvaljuje za točno izplačano odškodnino vsled požara pri Vzajemni zavarovalnici, ter njenemu zastopniku g. Cirilu Bensa. Obenem priporočam, naj se vsakdo zavaruje pri tem zavodu, ki je razširjen po celi deželi. — Antonija Ušaj, Loke 21.

Razno.

+ **»Duhovita« predstava**. Kako delujejo Italijani za zblizanje obeh narodnosti, nam dokazuje poročilo iz Kopra: Pred tedni, prvi dni preteklega meseca, se je vršila v mestnem gledališču velika proslava. Vzpored je bil obsežen; med drugim se je tudi uprizorila alegorična slika prihoda Italije v te kraje: Italijanski polkovnik v vsem sijaju in mogočnosti nastopi na odru. Drugi dve osebi, ki nastopita, sta Nemec, bogat, ošaben gospod v fraku in cilindru, in ubožec, razcapan, zgrban, bos, kruljav, poln uši, ki naj bi predstavljal Slovana — Čiča. Polkovnik naznanja v mogočnih besedah, da zavzema te pokrajine v imenu Italije ter da morajo vsi Neitalijanci oditi od tod. Nemec se ošabno namrgodi, odkrije ter obrne hrbet in reče oholo: Habe die Ehre! ter odide. Slovan, oziroma oni raztrganec, berač, se praska za ušesom, a ostane na mestu. Polkovnik mu ostreje ponovi povelje, da mora oditi. Tu da smejo ostati le Italijani. Berač, ki potuhnjeno gleda v tla ter se neprestano praska za srjaco, se umakne počasi v kot in zajeclja: »No! čakaj, da se pogovorimo!« »Tu ni čakanja! Proč!« se glasi ponovno povelje. Nato berač: »A jaz bi le rad ostal! Pomenimo se! Kaj pa že zakličem »Evviva l'Italia!« Polkovnik odvrne: »No! tedaj si naš ter bomo potrpehli. Lahko ostaneš! Nam boš vsaj ovce pasel!« Grbec zavijti klobuk ter zakliče s hinavskim pogledom, jecljajočim glasom: »Evviva l'Italia!« — Vsa dvorana se je solzila od navdušenega smeha nad ubogo paro ter burno ploskala polkovniku, ki je premagal raztrganca. — Ni treba, da pristavimo kako besedo — ljudstvo naj si o »zblizanju« napravi svojo lastno sodbo.

Vprašanja in odgovori.

Rogelja. Takih slučajev kot je Vaš, je bilo mnogo; vlagali so prošnje, a vse nič ni izdalo, zato Vam ne moremo dati uspešnega nasveta.

F. H. Čez Soča: Ali imate potrdilo od poslanega denarja (recepis)? Potem se morate obrniti na dotično pošto, na kateri ste denar odposlali, da preiščejo, kam je ta šel, če je sploh dospel na mesto ali ne, da se ugotovi, kdo naj Vam ga izplača.

S. I. Staroselo: Vi imate pravico do zavarovalnine. Seveda morate zadevo izročiti odvetniku, da piše zavarovalnici opominjevalno pismo; če to ne pomaga, bo treba tožbe.

T. M. L.: Vaša zadeva je sitna; stvar je odvisna od izjave dotičnega brigadirja. Napravite prošnjo še enkrat in navedite vse razloge zanjo, morda boste imela uspeh.

A. Č. Log: Vojaška podpora je ustavljena vsem. Vendar bi jo Vi morali dobiti še za dve leti za nazaj; vložite prošnjo potem županstva na glavarstvo.

P. P.: Če imate dovoljenje od ameriških oblasti, da smete v Ameriko, bi Vam morali dati dovoljenje na glavarstvu. Opozorite jih na to in poizkusite znova. Sicer pa je res, da je priseljevanje v Ameriko za en čas ukinjeno.

K. F. Modrej: Vzemite 2000 lir, če ne še tega ne boste imeli. Bolje drži, nego lovi ga.

Prosvecla.

p. Občni zbor »Pevskega in glasbenega društva« v Gorici se je vršil v nedeljo dopoldne ob precejšnji vdeležbi goriških Slovencev. Za predsednika je bil izvoljen g. dr. K. Podgornik. Na dnevnem redu je bila tudi sprememba pravil. Natančno poročilo prinesemo radi pomanjkanja prostora prihodnjič.

p. Koncert Srečka Kumarja v Idriji. Srečko Kumar, slovenski pianist, ki je nastopal s svojimi koncerti v raznih tujih mestih ter povsod žel priznanje, je priredil dne 19. t. m. v »Didičevi dvorani« — s sodelovanjem pevke gđ. Justine Kralj — vokalno instrumentalni koncert z zelo izbranim sporedom. — Koncert se je ponovil dne 20. t. m. v idrijski gledališki dvorani. Skladbe je pri obeh koncertih obrazložil skladatelj g. I. Grbec. — Na sporedu so bili zastopani sami slovenski skladatelji — izvzemši Bacha in Bethovena.

p. Mladika št. 4, je že dotiskana in se razpošilja. Prinaša prispevke naših domačih pisateljev in en prevod. Zelo zanimiv je njen drobni del. Priporočamo list, da ga razširjate in mu odprete pot v vsako slovensko hišo.

Darovi.

d. Za Božičnico so darovali: g. Augusta Repič, Ajdovščina 15 lir; g. Josipina Pavletič, Gabrije 7 lir; g. Konz 4 L; krojač Kumar 4 L; Baina 5 L; Marc 5 L; Jos. Kutin 10 L; Rivec 5 L; Rivec 2 L; Jakob Suligoj 10 L; Ariuro de Rossi 20 lir; Pavletič Danilo 10 L; Vida 5 L; Gregorič 5 L.

d. Za »Šolski dom« so darovali 200 lir brat in sestra pok. trgovca Teod. Hribarja v Gorici. Prisrčna hvala!

d. Za »Sklad Goriške Straže«: Stric Tonče iz Erzolja (Vipava) je nabral na poroki g. Alojzija Strancar 41 L; pri veseli družbi novoporočenih v St. Mavru, nabral g. nadučitelj Ant. Radinja 33 L; (zbirka pri sv. Luciji 679.20.) skupaj 1105 lir 20 cent. Vsem iskrena hvala! Zadnji izkaz 581 L, skupaj z današnjim 1686 lir 20 cent.

Listnica uredništva. Dopisnikom: Prosimo, da nam redno in na kratko poročate novosti iz svojih krajev. Če tudi ni vse priobčeno, je vendar v informacijo vse dobrodošlo in se porabi v druge svrhe; zakaj, ni da bi obešali na veliki zvon. Ali ni sramota, da to in ono stvar preje izvemmo iz laških listov, seveda pokvečeno, kot od naših ljudi. — Mnogim: Prostora nam manjka v listu, zato je moral izostati listek, par lepih člankov, nekateri darovi in še druge stvari. Prosimo potrpljenja, vse pride počasi.

Naznanilo.

Vzajemna zavarovalnica proti požaru v Ljubljani naznanja sl. občinstvu, da je njen krajni zastopnik za Gorico in goriško okolico g. Bensa CIRIL, stanujoč v Gorici, Piazza Cristo št. 2, kateri sprejema in zavaruje poslopja, razne premičnine tudi v barakah, cerkve, zvonove itd. itd. Priporoča, da se vsi zavarujejo pri široko-znanem zavodu.

Naznanilo.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA naznanja svojim članom da je njen okrajni zastopnik g. ALOJZIJ SILIČ, Orebovje pri Mirni. Tem potom opozarja vse člane gradiščanskega okraja, krasa in kraške okolice, ter črte Vipava, da se čimprej zgledajo pri njemu in prenovijo svoja zavarovanja po današnjih cenah, da ne bodo v slučaju požara trpeli prevelike škode. — Zavarujte svoje imetje, premičnine, poslopja, premičnine v barakah, cerkvene zvonove itd. vse zavarujte v vašo korist. Goričmenovana zavarovalnica izplačuje danes v Lirah.

Novoporočenci pozor!

Oglejte si več izdelanih spalnic!
Toplikar & Rebek mizarska mojstra
:: v Črničah. ::

PODRUŽNICA LJUBLJANSKE KREDITNE BANKE

:: V GORICI, ::

Corso Verdi „Trgovski Dom.“

**** Telefon št. 50. ****

Brzojavni naslov:
Ljubljanska banka.

Delniška glavica
SHS kron

CENTRALA:

Rezerva SHS
kron

50 MILIJONOV.

LJUBLJANA.

45 MILIJONOV.

PODRUŽNICE: Brežice, Borovlje, Celovec, Celje, Maribor, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obrestuje vloge na knjižice po 4%. Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantnejše.

Uradne ure za občinstvo 8½–12 in od 3–5.

Ob sobotah popoldne, ob nedeljah in praznikih se ne uraduje.

Oglejte si pred nakupom veliko zalogo vsakovrstnega pohištva v kateri je

nad 50 kompletnih sob

priprostitih in najfinejših.

Kompletne spalnice od 2000 Lir naprej.

Za obilen obisk se priporoča

Anton Breščak

Via Carducci 14 (Gosposka ulica).

Cenj. šivilje in neveste, pozor!!

Pred nakupom oglete si mojo zalogo prvovrstnih **šivalnih strojev** za šivanje, umetno veženje in krpanje. Jamstvo od 5–10 let. Strokovni poduk v vezenju in krpanju, vzorci in risarije brezplačno. Velika izbira čevljarskih strojev. Priporočam gg. kolesarje svetovno znane kolesa za dirko znamke **Start**, in tako tudi najtrpežnejše kolesa za vsakdanjo rabo znamke **Waffenrad**, za katere jamčim 1–2 let.

Velika zaloga **puščalskih strojev** iz dobro znanih čeških tovarov. Drevesa, slamoreznice, pišče i. t. d. Imam tudi na izbero puške, samokrese, patrone, dinamitne patrone za razstreljevanje in vse dele za zgoraj omenjene predmete.

Lastna delavnica in popravilnica v mehanični in puškarski stroki.

Za točno, solidno postrežbo in konkurenčno ceno jamči

Josip Kerševani mehanik in puškar
GORICA, stolni trg št. 9 desno (Piazza Duomo) sedaj Piazza Cavour.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Trnovem
registrirane zadruge z neomejeno zavezo
ki se bo vršil
dne 10. aprila 1921 ob 3. uri pop.
v posojilniških prostorih.

DNEVNI RED:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zad. obč. zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobrenje računskega zaključka za l. 1919.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

Prvo stavbno društvo v Renčah hš. št. 17

registrirano združenje z omejenim jamstvom
izvršuje vsa v stavbeno stroko spadajoča
dela (visoke in vodne stavbe).

Izdeluje načrte in proračune.

Vrši cenitve, ter sprejema obnovo po vojni
poškodovanih stavb na podlagi cenitve.

Cene zmerne.

Zveza stavbenih delavcev v Renčah II. skupina.

Sprejme takoj v službo ::::::::::::::

:- izvežbanega knjigovodjo :-

z znanjem slovenskega in italijanskega
jezika. — Ponudbe osebno na gornji naslov.

Franc Kralj,

odlikovana tovarna Kisa v Gorici,
Kapucinska ulica 9,

se priporoča vsem starim in novim odje-
malcem z vsakovrstnim Kisom po kon-
kurenčnih cenah. Pošilja po železnici in
na dom.

Konsumno društvo v Šempetru pri Gorici

ima v zalogi superfos-
fat in razna semena. :

PRAKTIKANT

s trgovsko predizobrazbo išče mesta pri
kakem trgovskem podjetju v mestu. Po
nudbe na upravo lista.

IVAN KACIN

izdelovatelj harmonijev

GORICA, Via S. Antonio (hiša Kopač)

Izdeluje vsakovrstne harmonije, orgije ugla-
šuje in popravlja glasovirje, violine itd.
V zalogi ima strune za violine, glasovirje,
piščalke za orgije itd. Kupuje stare glos-
virje, violine itd. — Edina domača tvrdka!

Izjava. *)

Podpisani Anton Čušin po domače
Martinč iz Podbele, obžalujem, da sem z
neresničnimi besedami žalil gosp. Josipa
Gašperut iz Sedla št. 24, ter se mu za-
hvaljujem, da mi je žaljive besede od-
pustil.

PODBELA, dne 22. februarja 1921.

Anton Čušin.

*) Za članke pod tem naslovom je uredništvo
odgovorno le toliko, kolikor zahteva tiskovni zakon.

Razglas.

Podpisano naznanja, da se vršijo v
občini Ajdovščina letos 1921. običajni
živinski in kramarski semnji dne 10/3
— 11/4 — 6/5 — 24/6 — 10/8 in
15/10, ter se priporoča za mnogobro-
jen obisk.

Županstvo Ajdovščina.

Posojilnica v Selu na Vipavskem
reg. zad. z neom. zavezo
vabi vse svoje člane
k

rednemu občnemu zboru

kateri se vrši v Selu, dne 20. marca
1921 ob 10. uri predpoldne v hiši št. 12 z
sledenim

DNEVNIM REDOM:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računskega zaključka in
bilance za leto 1920.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

ODBOR.

Na debelo za preprodajalce!!

PISEMSKI PAPIR ----
CIGARETNI PAPIR
in vse šolake potrebščine

Knjigarna K. T. D. Gorica
Montova hiša.

Slovenske knjige

dobite v

Knjigarni K. T. D. v Gorici
Montova hiša.

Kiša na prodaj! Enonadstropna z
gostilno, pekarijo,
trgovino, več stanovanj — na Savi pri
Jesenicah Jugosl., na prometnem kraju
nasproti glavne železne tovarne.
Več pove: **Valentin Gregorec, Mengeš,**
Jugoslavija.

Bukov in hrastov gozd

se prodaja za posekati, 18 johov 2 uri od
postaje cesta do postaje brez klanca dobra.
Več pove: **Valentin Gregorec, Mengeš,**
Jugoslavija.

200 spalnih sob: iz trdega
ali mehkega lesa, masivnih ali formiranih se
proda. Dobava po dogovoru. Delo solidno.
Cena: od 5.000 (pet tisoč) jugosl. K
naprej. Za porušene kraje in begunce popust.
Več pove: **Janez Gregorec, Mengeš,**
Jugoslavija.

Sobne peči od 1.000 (tisoč)
jugosl. kron naprej.
Štedilniki od 1.500 (tisoč petsto)
jugosl. kron naprej. Za
begunce in porušene kraje popust.
Anton Gregorec, Mengeš, Jugoslavija

Gostilna :-: :-: pri „BELEM ZAJCU“

v Gorici

Shajališče okoličanov in mešča-
nov. Postrežba s svežimi do-
maćimi, mrzlimi in gorkimi je-
dili ter z izvrstnim vipavcem,
bricem in s črnino.

Za obilen obisk se priporoča
JOS. MOLAR, restavrater.

Domaća in dobroznana tvrdka šivalnih strojev in dvokoles

naznanja slavnemu občinstvu, da
ima veliko izbero **šivalnih**
strojev različnih sistemov za
krojače, šivilje, čevljarje
~ ~ in sedlarje ~ ~

Iz največjih in najboljših :-: nemških tovaren, :-:

za katere jamči do 10 let, ter
dvokoles „PUCH“ in drugih
znamk. Lastna mehanična delav-
:-: :-: :-: nica :-: :-: :-: :-:
CENE BREZ KONKURENCE.
Ceniki na zahtevo poštne prosti.
Priporoča se:

Tvrdka Franc Saunig - Gorica
Via Carducci št. 25 (Gospiska ulica)
blizu Korna.

Prodaja kmetijskih strojev in orodja. ::

France Kavčič iz Št. Vida pri Vipavi hode
prodajal na dan sejma 14. marca t. l.
potom prostovoljne javne dražbe vse svoje
kmetijske stroje in orodje, kakor: kosilni
stroj, velike travniške grablje, ročno mla-
tilnico, slamoreznico, Sackov plug, 3 kme-
tijske vozove z opravo in več ročnega
orodja.

100 javorjevih dreves

4—6 m visokih imam na prodaj. — Viktor
Žirca, Godnje p. Dutovlje.

Posredovalnica „Rodna gruda“

v CELJU posreduje nakup realitet; na raz-
polago ima vile, hiše, tovarne, mline, go-
stilne, hotele, velika in mala posestva.

Osobito opozarja interese na objekt
z lepo trgovino, gostilno in pekarno v
krasni občini v bližini Celja. Hiša ima 6 sob,
2 gostilniški sobi, kegljišče, 3 1/2 orolov
zemljišča, ves živi in mrtvi fundus. To pa-
sestvo se prodaja za 750.000 jugosl. K.

Obrniti se na:

Karol Breznik

CELJE, Dolgopolje 3-
Jugoslavija.

Tvrdka Kuštrin & Marmolja, Gorica - ulica Ca ducchi 25

prodaja

dobro jedilno olje brez duha . . . . . po Lit. 7.60 za liter
la namizno olje . . . . . „ 8.60 „
Amer. gnjati in pleča prve vrste . . . . . „ 8.— za kg.
„ „ „ druge . . . . . „ 7.50 „

o Nadalje v prav konkurenčne cene o

pristine posevke, Bovški sir, domaće maslo, domaće salame, sardine, fino oljčan olje
v vrčih po 1 kg., sveče, milo itd. itd.

Živinorejcem priporočamo najtopleje Sezamove tropine
(oljnate pogače) po Lit. 122.— Za 100 kg. z vrečo franko
post. TRST in odjema najmanj 1000 kg. na enkrat. - - -

Via Carducci **BRUNO SAUNIG** Via Carducci
(Gospiska ulica) (Gospiska ulica)

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnega usnja, nadplatov, čevljarških
potrebščin in orodja, ličila, mazila, najboljših gumastih podpetnikov, sedlar-
skega usnja in potrebščin i. t. d.

Črevlji domačega izdelka.

Gonilni pasovi na izbero in po naročilu.

Sveče za cerkve, pogrebe in domačo rabo vseh velikosti.

Cene zmerne.

Postrežba točna in solidna.

Na debelo in drobno

Razprodajalcem primeren popust.

Edina slovenska zaloga kmetijskih strojev in
zastopnika francoske zavarovalne družbe proti
škodam po požaru in strelu „LA FRANCE“,
Ustanovl. v Parizu l. 1837

M. Brezigar in sin - Gorica

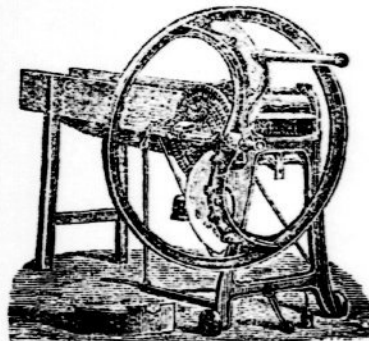
ul. Carducci (nekdanja Gosp. ul. št. 19 (v dvorišču)

Potovalna zastopnika

Krapež Alojzij in Konjedic Anton iz Gorice.

Velika zaloga plugov, bran, slamoreznic, mlatilnic in
čistilnikov za žito, škropilnic za tite in vse potreb-
ščine za iste, stiskalnice in mline za grozdje in sadje
iz najboljših Odeških tovarn.

SVOJI K SVOJIM !!

TRGOVINA

TEOD. HRIBAR - NASLEDNIKI

Gorso Verdi št. 32.

Se priporočajo slavnemu občinstvu v
mestu in na deželi za obilen obisk.

BLAGO SOLIDNO. CENE ZMERNE.

Tvrdka Elija Čuk

GORICA - Stolni trg 9. levo - GORICA.

Priporoča svojo bogato zalogo sedaj došlih **šivalnih strojev** iz
inozemskih svetovno znanih tovarn. „Pfafl Gritzner“, „Kaiser“
„Köhler“, „Neuman“, „Dürkopp“ in Du-
najskega proizvajalca „Rast & Gasser“. Tvrdka
nudi odjemalci šivalnega stroja brez plačen po-
duk v umetnem vezanju (rikamiranju) na stroj.
Bogata zaloga dvokoles „Puch“, „Stadt“,
„Styria“ in „Regent“, gramofonov. Naj-
večja izbira vseh za gori ima nove stroje
nadomestnih delov. Pneumatični „Dun-
lop“, „Pirelli“. Najbolje urejena de-
lavnica in popravilnica. Stara kolesa
emajlira in ponikla v vsaki poljubni barvi
Priporoča se najtopleje

Elija Čuk sodni izvedenec.

